

פורום ה-15 עוקף את רפורמת הרישוי של דרעי ומציג תוכנית משלו: רישיון עסק לצמיתות

הרשויות המקומיות הגדולות מקדמות רפורמת רישוי עסקים שעיקרה מתן רישיונות עסק לצמיתות והקמת מרכזי רישוי בערים • הארגונים הכלכליים במשק תומכים בהצעה הזו, שמאמצת את השיטה הנהוגה בחלק ממדינות אירופה • במשרד הפנים מתנגדים: "הצעה שלוקה בפופוליוזם"

הצעת הרשויות: רישיון לנצח

- הקמת מכוני רישוי ברשויות שיפעלו כ־One Stop Shop ויאגדו את כל הגורמים הרלוונטיים, בהם משטרה, כיבוי אש, משרד הבריאות ואיכות הסביבה. המכונים יהיו כפופים ניהולית לרשות הרישוי
- 30 יום: אישור תוכנית העסק על ידי כל הגורמים במכון הרישוי, שיתכנסו ל"שולחן
- 60 יום: אישור העסק על ידי מכון הרישוי ומתן רישיון עסק לצמיתות
- ביטול רישיון עסק: רק אם הבעלים הפר הוראות שעליהן התחייב או במקרה של שינוי בעלות

"מוטב שהרשויות האיתנות יתאזרו במעט סבלנות בנושא הזה, ולפני שהן מציעות רפורמות - שיראו את הרפורמה שאנחנו מגבשים. ההצעה הזאת מוקדמת מדי והיא לוקה בלא מעט פופוליוזם", אומר גורם במשרד, "כולם יפתעו לטובה מהרפורמה שמקדם שר הפנים בנושא".

גורמים מקצועיים במשרד הפנים מתנגדים מהותית לפרטי הרפורמה שמציעות הרשויות המקומיות. "כאזרח, אני לא בטוח שהייתי רוצה להיכנס לבית עסק שמחזיק ברישיון לכל החיים כאשר הפעם האחרונה שפקח כלשהו ביקר בעסק הזה הייתה לפני 20 שנה", אומר אחד הגורמים ל"גלובס". "הרגולציה משתנה כל הזמן, ואי אפשר להשוות את עולם של ימינו".

לדבריו, קידום הרפורמה הממשלתית כרוך בהתדיינות נוספות ובקבלת תגובות מצד משרדי הממשלה השונים - הליכים שיתחדשו אחרי החגים. הגורם אמר כי עם גיבוש טיוטה סופית של הצעת מחליטים, זו תועבר גם לתגובת הרשויות המקומיות הגדולות. ●

פתוחה: משרד הפנים, משרד הכלכלה והתעשייה, ומשרד ראש הממשלה מגבשים זה חודשים רפורמה ממשלתית מקיפה בתחום רישוי העסקים, ובמרכזה הסרת חסמים רבים בדרך להקלות בתהליך קבלת רישיונות עסק. על פי עיקרי הרפורמה הממשלתית, שנחשפו לפני כשבוע וחצי ב"גלובס", תונהג מדיניות של רישוי עסקים דיפרנציאלי, כך שעסקים שמהווים סיכון ברמה נמוכה או בינונית יקבלו רישיונות עסק בתהליך מקוצר, או בהתבסס על הצהרה של בעלי העסקים ולפיה הם עומדים בדרישות שקבעו להם גורמי הרישוי.

בשונה מהרפורמה שמציע פורום ה-15, שעיקרה קבלת רישיון בתוך חודש-חודשיים ולצמיתות, הרפורמה הממשלתית מציעה רישיון עסק בתוך 21 יום ולתקופה של כ-5 שנים במוצק. ברשויות המקומיות הגדולות טוענים עוד, כי הרפורמה המוצעת מטעמן תחסוך עלויות רבות שמושגות על השלטון המקומי, בשל פעילותו המופנית לעסקים רבים שנאלצים לפעול בלי רישיון עסק כדין. מדובר בעלויות של פיקוח עירוני, הגשת כתבי אישום, הפעלת יועצים משפטיים ועוד - וזאת תוך הכבדת העומס על בתי המשפט.

נשיא הארגונים העסקיים, שרגא ברוש, פנה למנכ"ל משרד ראש הממשלה, אלי גרונר, והתייחס לרפורמה שמקדם פורום ה-15, תוך שימת דגש עם הפערים בתחום רישוי העסקים בין ישראל לאירופה: "באירופה התהליך קצר יותר, ידידותי ואף יוצר תחושת שיתוף ואמינות בין בעלי עסקים לגורמים המאשרים ולרשויות הרישוי. בגרמניה ובבריטניה רישיונות העסק ניתנים לצמיתות".

גורמים במשרד הפנים מביעים תמיכה על הניסיון של פורום ה-15 ושל איגוד רישוי העסקים לקדם רפורמה מטעמם, עוד לפני שנחשפו למלוא הרכיבים שכוללת הרפורמה הממשלתית המתגבשת בנושא, ומקודמת בידי שר הפנים, אריה דרעי, שמתוקף תפקידו ממונה על חוק רישוי העסקים, ומנכ"ל משרדו, מרדכי כהן.

חשיפת "גלובס", 14.9.2017

איתן עטיה. "מיישרים קו עם המדינות המפותחות" צילום: שלומי יוסף

איתן עטיה, מנכ"ל פורום ה-15: "עד שמונפק לעסק רישיון, בעליו צריך להתחיל בהליכים לקבלת הרישיון הבא. הוא נדרש להתאים את העסק לדרישות חדשות, מה שמשיית עליו עלויות נוספות"

גורם במשרד הפנים: "כאזרח, לא בטוח שהייתי רוצה להיכנס לבית עסק שמחזיק ברישיון לכל החיים, כאשר הפעם האחרונה שפקח כלשהו ביקר בעסק הזה הייתה לפני 20 שנה. הרגולציה השתנתה מאז"

בר-תוקף, וברוב המקרים נוצר מצב בלתי סביר, שעד שמונפק לעסק רישיון בעליו צריך להתחיל מיד בהליכים לקבלת הרישיון הבא. הוא נדרש להתאים את העסק שלו לדרישות חדשות מטעם גורמי הרישוי והרשויות בשל מפרטים חדשים, מה שמשיית עליו עלויות נוספות שעשויות להסתכם בעשרות אלפי שקלים.

זאת בזמן שהעסק או המבנה שממנו הוא פועל לא השתנו כלל", אומר עטיה. על פי הרפורמה המוצעת, תוקף של רישיון עסק יבוטל רק במקרה של הפרת ההוראות שעל קיומן התחייב בעל העסק במסגרת תצהיר או במקרה של העברת הבעלות עליו. בנוסף למתן רישיונות עסק לצמיתות, מציעים איגוד רישוי העסקים והרשויות הגדולות להקים מכוני רישוי ייעודיים שיפועלו בידי הרשויות המקומיות. מכוני הרישוי יעניקו את רישיונות העסק תחת קורת גג אחת, ויחסכו את ההתרוצצויות והבירוקרטיה שעמה מתמודדים בעלי העסקים מול גורמים רבים, כמו שירותי הכבאות, משטרה, המשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות ורשויות התברואה. "מהלך כזה טעון בכך שכל משרד ממשלתי יצטרך לוותר על חלק מהסמכויות שלו בתחום רישוי העסקים, ובכך נעמיד

לבעלי העסקים שירותים זמינים, מהירים ואיכותיים", אומר קאיקוב. את מלאכת הגיבוש של הרפורמה מובילה מנהלת האגף לרישוי עסקים בעיריית תל אביב, איילת וסרמן. לדבריה, "המטרה שלנו היא לשנות את כל תחום רישוי העסקים ב-180 מעלות, בכך שבתי עסק יקבלו את הרישיונות שלהם לצמיתות. ההצעה זוכה לתמיכה או לעניין מצד ארגונים כלכליים רבים במשק והצגנו אותה לגורמים המקצועיים במשרד הפנים. אין מנוס מקידום הרפורמה הקנייה בנושא הזה, שכן חוק רישוי העסקים הקיים נחקק ב-1968 ומאז לא נעשתה בו רביזיה שמתאימה אותו למשק".

הצעת הממשלה: רישיון ל-5 שנים

היוזמה של הרשויות המקומיות הגדולות להוביל רפורמה מקיפה בתחום רישוי העסקים מתפרצת לדלת

מאת יובל אזולאי
זמן שמשרד ראש הממשלה ומשרד הפנים מאיצים את קידום הרפורמה בתחום רישוי העסקים באופן שיקצר משמעותית תהליכים לקבלת רישיונות עסק, פורום ה-15 הרשויות המקומיות הגדולות בישראל מנסה לקדם רפורמה מטעמו, ובמרכזה מתן רישיונות עסק לצמיתות והקמה של מרכזי רישוי ברשויות.

הרפורמה שמציע פורום ה-15 הרשויות הגדולות מקודמת בידי מנכ"ל הפורום, איתן עטיה, מנהלת האגף לרישוי עסקים בעיריית תל אביב, איילת וסרמן, ומנהל האגף לרישוי עסקים בעיריית נתניה, נפתלי קאיקוב, שמכהן גם בתפקיד מנהל איגוד רישוי העסקים הארצי. בפורום ה-15 טוענים כי הצעת הרפורמה זוכה לתמיכת הארגונים הכלכליים במשק, וזאת לאחר שפרטיה הוצגו ליו"ר נשיאות הארגונים העסקיים, שרגא ברוש.

"הבעיה הגדולה בתחום רישוי העסקים היא שמדי 5 שנים בעל עסק ממוצע נדרש לחדש את הרישיון שעל פיו הוא פועל, וזאת לאחר שכבר הוציא עשרות אלפי שקלים כדי להתאים את העסק שלו לדרישות של הרגולטורים ולכללי התקינה העירובניים", אומר עטיה ל"גלובס". "הצעת הרפורמה שלנו מיישרת קו עם רוב המדינות המפותחות ומאפשרת הענקת רישיונות עסק לצמיתות, מה שיאפשר הפניית משאבים לבקרה ולאכיפה".

"החוק מ-1968 לא מתאים למשק"

לפי נתוני איגוד רישוי העסקים הארצי, בישראל פועלים כ-120 אלף עסקים טעוני רישוי וכ-30% מהם פועלים בלי רישיון עסק - גם בגלל הבירוקרטיה הכרוכה בהשגתו. עוד עולה מנתוני האיגוד, כי כיום משך הזמן הממוצע לקבלת רישיון עסק הוא כשנה. באיגוד אומרים כי על פי מתווה הרפורמה שהוא מציע, ניתן יהיה לקצר את לוחות הזמנים למתן רישיונות העסק לצמיתות וזאת בתוך תקופה של 30-60 יום. "בצו רישוי העסקים נקבע כי כל עסק יפעל עם רישיון